

RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK

jaarverslag 2019

INHOUDSTAFEL

■ VOORWOORD	5
■ CODE	7
■ 2019 IN CIJFERS EN TABELLEN	9
■ INTERNATIONAAL	17
■ WERKINGSREGLEMENT	19
■ UITSPRAKEN	20
■ NIEUWE LEDEN	29
■ SAMENSTELLING VAN DE RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK	30

Foto cover: © Belgaimage – Eric Lalmand / Journalisten verzamelen rond Ecolo covoorzitters Jean-Marc Nollet en Rajae Maouane in het kader van de gesprekken over de federale regeringsvorming (Brussel – 05/11/2019)

Druk: artoos group, Kampenhout

De Raad voor de Journalistiek stelde in september 2019 zijn opgefriste en herwerkte Code voor. Er is aan die herziening, van wat uiteindelijk toch niet minder is dan onze grondwet, bij elkaar goed anderhalf jaar gewerkt. Er is eerst fel vergaderd door een uitgebreide commissie, samengesteld uit leden van de Raad, en vervolgens door de voltallige Raad voor de Journalistiek zelf.

De Raad was van mening dat een herziening noodzakelijk was geworden. Aan de ene kant omdat de praktijk, zoals die in uitspraken van de Raad is gegroeid, toeliet om bepaalde artikelen en richtlijnen anders te formuleren of te verfijnen. Aan de andere kant om de snelle ontwikkeling bij te benen, die media sinds het begin van de eeuw hebben gemaakt. De media zijn vandaag niet meer wat ze nog maar goed een decennium geleden waren, toen er over een ethische Code voor de journalistieke praktijk werd nagedacht.

Websites van media stonden toen, bijvoorbeeld, nog in de kinderschoenen. Het gebruik om nieuws snel op de site te gooien en vervolgens geleidelijk aan te passen, al naargelang het nieuwsverhaal zich ontwikkelt, moest nog vorm krijgen. Een idee is daarbij vaak dat eventuele fouten in de berichtgeving bij volgende updates worden weggepoetst. Als er in zo'n bericht een ernstige fout stond, zegt de Code nu dat die in de update loyaal moet worden rechtgezet. Artikel 1 van de Code zegt nog altijd dat een journalist waarheidsgetrouw moet berichten. Dat is niet veranderd. Snelheid mag, met andere woorden, maar niet ten koste van waarachtigheid. Het is per slot van rekening ook geen schande om een fout recht te zetten – wel integendeel. Op dezelfde manier moet een journalist die een hyperlink aan zijn artikel vastknoopt altijd afwegen of die link geen belangen schaadt. De context waarin zo'n link wordt geplaatst, moet voor de mediaconsument altijd voldoende duidelijk zijn.

Het is zo nu ook al duidelijk dat de Raad zich hierna, over niet al te lange tijd, over het journalistieke gebruik van algoritmes zal moeten buigen. Het krijgt zowel bij ons als bij persraden in verschillende buurlanden stilaan een plaats op de agenda. Maar precies om de snelle evolutie van media te kunnen volgen, legt de Code er in zijn preambule de nadruk op dat media aanspreekbaar moeten zijn voor het publiek. Wie informatie zoekt, moet kunnen uitmaken wie hem of haar een bepaalde berichtgeving brengt – en of dat nieuws betrouwbaar is. Facebook liet recent weten dat het ook tijdens volgende, belangrijke kiescampagnes politieke boodschappen blijft verspreiden, ook al zijn ze onmiskenbaar vals. Het is overigens ook merkwaardig dat een studie uitwees dat kijkers van het Amerikaanse Fox News, de huiszender van president Donald Trump, door de band genomen minder goed op de hoogte zijn dan mensen die helemaal geen nieuws volgen.

Dit raakt allemaal de kern van het bestaan van een Raad voor de Journalistiek. Ik wil daarom nog een keer alle leden van de Raad bedanken voor hun inzet, die – het mag worden herhaald – volstrekt belangeloos is. Dank en waardering ook voor het werk van secretaris-generaal en ombudsman Pieter Knapen, die op nationale en internationale forums stelselmatig opkomt voor de idee van zelfregulering. Die maakt het voor journalisten, hun uitgevers en omroepen mogelijk om zelf controle te houden over wat ze doen. Democratische samenlevingen kunnen niet zonder vrije en verantwoordelijke media. Onafhankelijke persraden spelen in dat proces een rol van betekenis.

**Hubert
Van Humbeeck**
Voorzitter

Foto:
Photo News –
Joël Hoylaerts /
Hubert
Van Humbeeck

© Photo News / Montage van de voorpagina's van kranten daags na de brand van de Notre-Dame in Parijs (16/04/2019)

Herwerkte Code met oog voor digitalisering en desinformatie

De Raad voor de Journalistiek heeft in 2019 de herwerking van zijn Code afgerond. De tekst is geactualiseerd op basis van de uitspraken over klachten van de voorbije 17 jaar en houdt rekening met de verdergaande digitalisering en de maatschappelijke aandacht voor desinformatie. Verder zijn een aantal artikels en richtlijnen verduidelijkt, vereenvoudigd, ingekort of geschrapt, maar de basisprincipes blijven uiteraard overeind. De nieuwe, of beter de herwerkte versie van de Code werd van kracht op 1 september 2019.

Respect voor het privéleven

Een aantal nieuwe richtlijnen kristalliseren de essentie uit uitspraken uit het verleden, rond vragen en problemen die geregeld opduiken. Zo zijn er nieuwe richtlijnen bij artikel 23 van de Code over privacy, meer bepaald over respect voor het privéleven van publieke figuren, over het maken en uitzenden van beelden op openbare of voor de pers toegankelijke plaatsen en over identificatie van slachtoffers.

Wederhoor

Ook artikel 20 met een bijhorende nieuwe richtlijn over wederhoor is gebaseerd op de uitspraken van de afgelopen jaren. Waar de oude tekst zei dat een journalist vóór publicatie wederhoor moest vragen als hij zelf ernstige beschuldigingen uit die de eer en goede naam betreffen, is het woord *zelf* verdwenen uit het nieuwe artikel. Dat zegt nu dat de journalist een loyale kans op wederhoor biedt wanneer zijn berichtgeving ernstige beschuldigingen uitbrengt die de eer en goede naam betreffen, wat betekent dat wederhoor vooraf ook aangewezen is wanneer in de berichtgeving beschuldigingen worden geuit door een derde en niet alleen door de journalist zelf. De Raad had dat principe al in meerdere uitspraken toegepast en expliciteert het nu in een nieuwe richtlijn. De nieuwe tekst verduidelijkt ook het onderscheid tussen wederhoor (artikel 20) en wederwoord (artikel 7).

De richtlijn bepaalt bijkomend dat wederhoor de journalist niet ontslaat van zijn opdracht om zo waarheidsgetrouw mogelijk te berichten en zijn bronnen kritisch te benaderen, wat ook past in de strijd tegen desinformatie.

Digitalisering en desinformatie

Het is evident dat de herwerkte versie van de Code aandacht heeft voor de evolutie in de media en de steeds verdergaande digitalisering. De principes gelden voor alle vormen van journalistiek, ongeacht de drager of het medium, maar de Raad vindt het toch raadzaam om enkele dingen te expliciteren, ook vanwege het heersende klimaat rond desinformatie. Zo bepaalt artikel 2 over waarheidsgetrouwheid voortaan expliciet dat snelheid niet mag voorgaan op waarachtigheid.

Daarnaast is er een nieuwe richtlijn over rechtzettingen bij onlineberichtgeving. Die bepaalt dat het bij ernstige fouten in onlineberichtgeving niet volstaat om een artikel te verwijderen of te updaten, maar dat de journalist in zulke gevallen de fout moet erkennen en de rechtzetting moet publiceren. Een update of verwijdering van een foutief artikel kan een gemakkelijksoplossing zijn, maar de mediagebruiker die het foutieve artikel heeft gelezen, heeft recht op correcte informatie en een loyale rechtzetting. Overigens onderstreept de publicatie van een rechtzetting dat media en journalisten onder alle omstandigheden waarheidsgetrouw willen berichten.

Een nieuwe richtlijn over de publicatie van opiniebijdragen gaat uit van dezelfde bekommernis. Uiteraard beslissen redacties in alle onafhankelijkheid welke opiniebijdragen ze publiceren of uitzenden, zoals bepaald in artikel 14 van de Code. De Raad wil daar op

Pieter Knapen
Secretaris-
generaal en
ombudsman

*Foto:
Georgian Charter
of Journalistic
Ethics / Pieter
Knapen*

geen enkele manier op ingrijpen. Verder ligt de verantwoordelijkheid voor de inhoud van een opiniebijdrage in de eerste plaats bij de auteur en is de journalist niet verantwoordelijk voor opinies van derden. Maar om de verspreiding van desinformatie via opiniebijdragen tegen te gaan, bepaalt de nieuwe richtlijn bij artikel 14 dat een journalist, wanneer hij weet dat een opiniebijdrage die hij publiceert relevante en manifeste feitelijke fouten bevat, dit duidelijk moet maken voor het publiek.

Wat digitalisering betreft is er ten slotte een nieuwe richtlijn over het gebruik van hyperlinks, die bepaalt dat een journalist de nodige context geeft wanneer hij een hyperlink plaatst en dat hij het belang van de link afweegt tegenover de belangen die door het plaatsen ervan mogelijk geschaad worden. Deze nieuwe bepaling kan een leidraad zijn bij vragen over hyperlinks naar websites met bijvoorbeeld schokkende beelden, privégegevens, onwettige inhoud of desinformatie. Wanneer een journalist beelden of tekst van een andere website embedt in zijn eigen artikel, gaat de richtlijn een stap verder en zegt ze dat de journalist verantwoordelijk is voor het geheel.

Openheid

De herwerkte Code besteedt ook aandacht aan het principe dat de journalist met open vizier en transparant werkt. Artikel 17 bepaalde al dat een journalist zichzelf en het doel van zijn optreden bekendmaakt bij het vergaren van informatie. De nieuwe tekst voegt daaraan toe dat hij zijn gesprekspartner zodanig inlicht dat die voldoende geïnformeerd kan beslissen om aan de publicatie of uitzending mee te werken. Deze toevoeging is vooral bedoeld ten aanzien van mensen in een kwetsbare situatie of voor mensen met weinig of geen media-ervaring.

Anonieme media – in de meeste gevallen websites – stroken volgens de herwerkte Code in hun geheel niet met het basisprincipe van openheid en transparantie. Mediagebruikers moeten kunnen nagaan wie er achter een website schuilgaat. Daarom is bij de *Beginselen* opgenomen dat media aanspreekbaar moeten zijn voor het publiek en daarvoor de nodige identificatiegegevens beschikbaar moeten stellen.

Vereenvoudigd en ingekort

De richtlijnen over identificatie in gerechtelijke context, de omgang van de pers met minderjarigen en het gebruik van materiaal van sociale media zijn ingekort en vereenvoudigd met het oog op duidelijkheid en leesbaarheid, zonder aan de essentie ervan te raken. De richtlijn over de omgang van de pers met gebruikersinhoud of *user generated content* is geschrapt. In de vorige versie lichte de Code nog toe welke middelen er bestaan om gebruikersinhoud te modereren. Dat is intussen genoegzaam bekend en de richtlijn is nu in één zin samengevat in artikel 14, dat onder meer bepaalt dat de redactie haar webforums en sociale media in volle onafhankelijkheid beheert en de nodige maatregelen moet nemen om ongepaste inhoud te voorkomen of zo snel mogelijk te verwijderen.

Eigen praktijk en internationale input

De Raad voor de Journalistiek heeft zich voor de herwerking van de Code gebaseerd op eigen ervaring en praktijk en is voor een aantal punten ook te rade gegaan bij buitenlandse persraden, die samen met de Raad deel uitmaken van de *Alliance of Independent Press Councils of Europe*. De herwerkte tekst is uitgebreid besproken in een bijzondere commissie en in de plenaire vergadering van de Raad voor de Journalistiek. Hij is zoals gewoonlijk bij consensus goedgekeurd en is vervolgens bekrachtigd door de raad van bestuur van de Vereniging van de Raad voor de Journalistiek op 4 juni 2019. Hij werd van kracht op 1 september 2019.

Op nagenoeg hetzelfde moment, op 12 juni 2019, keurde de *International Federation of Journalists* in Tunis haar herwerkte *Global charter of ethics for journalists* goed, met dezelfde basisprincipes en aandacht voor dezelfde topics als de Raad voor de Journalistiek.

Nieuwe klachten

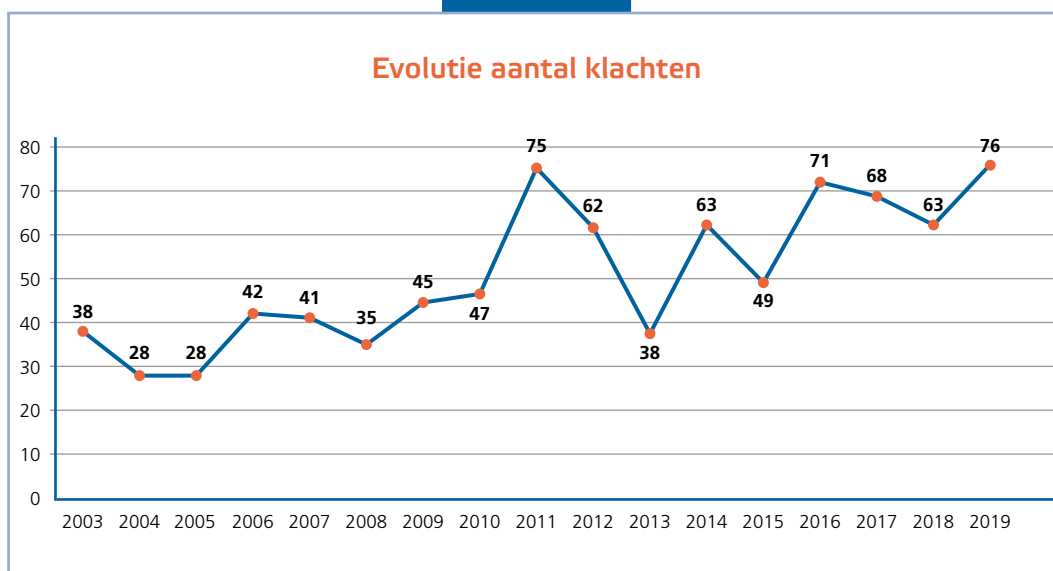
Aantal nieuwe klachten

2019 klokte af op 76 nieuwe klachten, het hoogste aantal ooit en één meer dan in het vorige piekjaar 2011. Dat betekent uiteraard niet dat al die klachten gegrond zijn. Zo diende bijvoorbeeld een klager zes en een andere drie klachten in, die allemaal ongegrond werden verklaard. Het is wel een teken dat mensen de weg naar de Raad voor de Journalistiek vinden en er vertrouwen in stellen om een klacht door de Raad te laten behandelen en beoordelen. In zijn beginjaren was de Raad nog minder bekend, sinds zijn oprichting in 2002 ligt het gemiddelde aantal klachten nu op 51 per jaar.

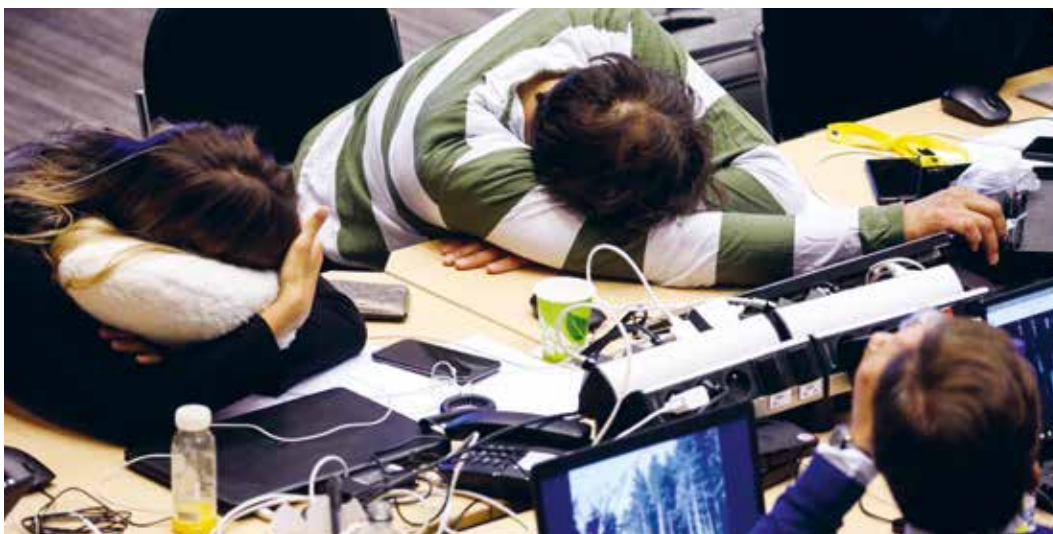
In 2019 kwamen 65 klachten binnen van particulieren en 9 van organisaties. Twee klachten werden door een particulier en organisatie samen ingediend.

Pieter Knapen
Secretaris-
generaal en
ombudsman

Tabel 1

Begin 2019 stonden er nog 21 dossiers open van het jaar voordien, wat betekent dat er in totaal 97 dossiers in behandeling waren. Tegen het einde van het jaar waren 77 afgewerkt en bleven er 20 in behandeling. Ondanks het hoge aantal klachten werd dus geen achterstand opgelopen.

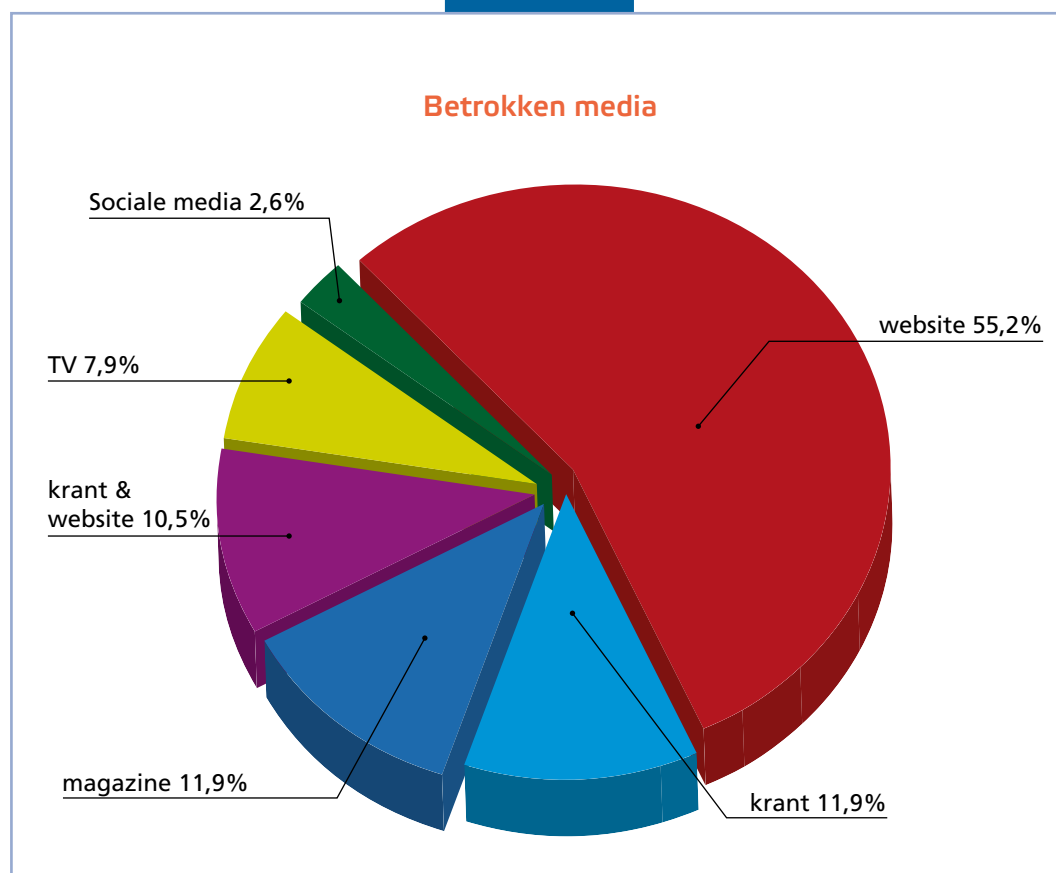
© Thierry Roge – Belgaimage / Rustende journalisten tijdens nachtelijke onderhandelingen op een EU-top (Brussel – 01/07/2019)

Betrokken media

Net als in 2018 waren in 2019 twee derde van de nieuwe klachten gericht tegen een website. In 83 procent van die gevallen was de klacht louter gericht tegen een website, in de overige gevallen tegen de combinatie van website en krant.

Er waren twee klachten tegen posts van journalisten op sociale media, meer bepaald op Twitter en Facebook. De Raad ontving geen klachten tegen radio en persagentschappen.

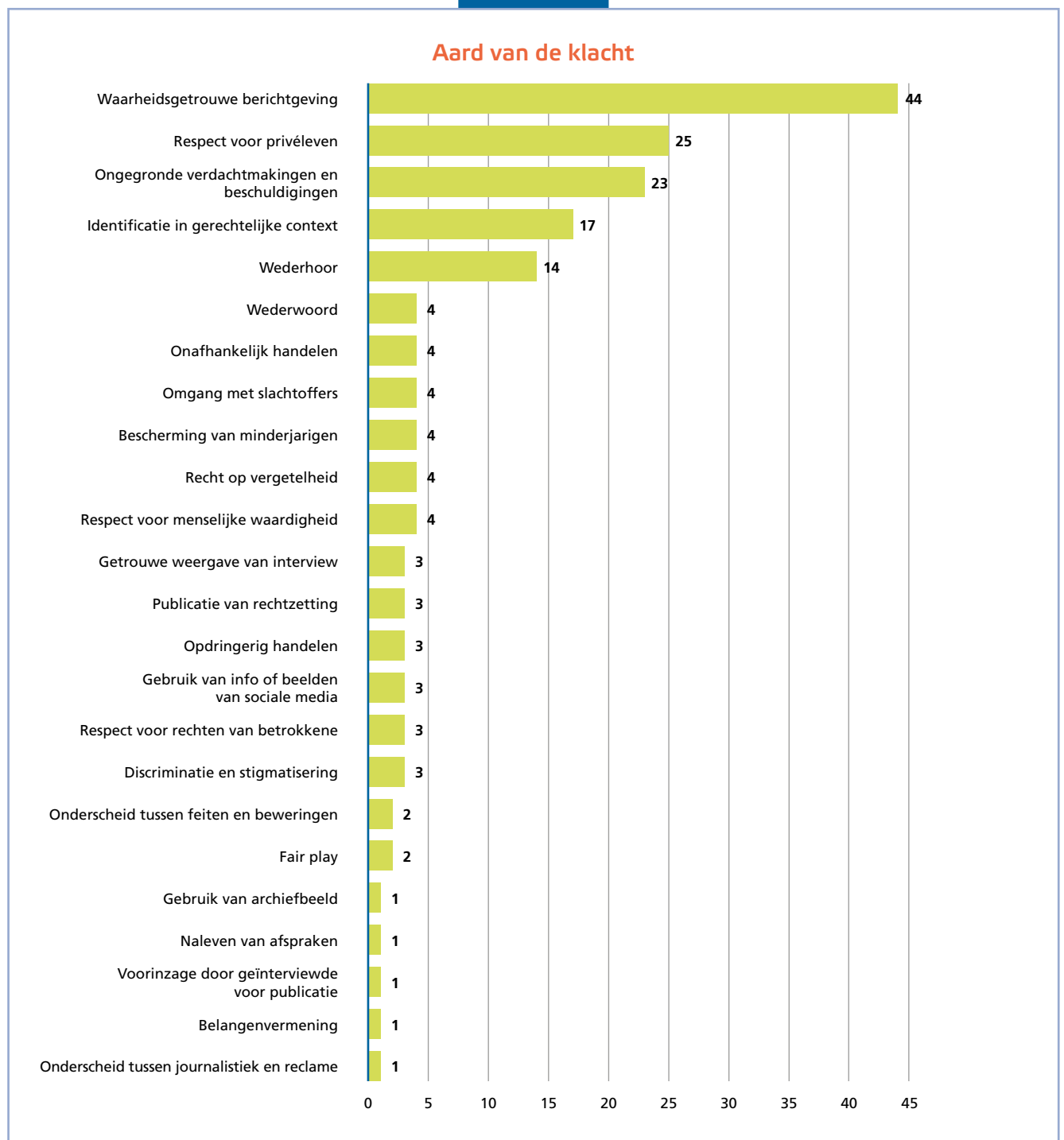
Tabel 2

Aard van de klachten

Klagers argumenteren in hun klacht waarom ze vinden dat er een beroepsethische fout is gemaakt. Op basis daarvan krijgen alle klachten één of meerdere labels, naargelang de klager vindt dat er een inbreuk is op één of meerdere principes. De labeling maakt duidelijk waar klagers het meeste aanstoot aan nemen.

Tabel 3

De top vijf telt net als de afgelopen jaren de categorieën waarheidsgetrouwe berichtgeving, ongegronde verdachtmakingen en beschuldigingen, respect voor het privéleven, identificatie in gerechtelijke context en wederhoor.

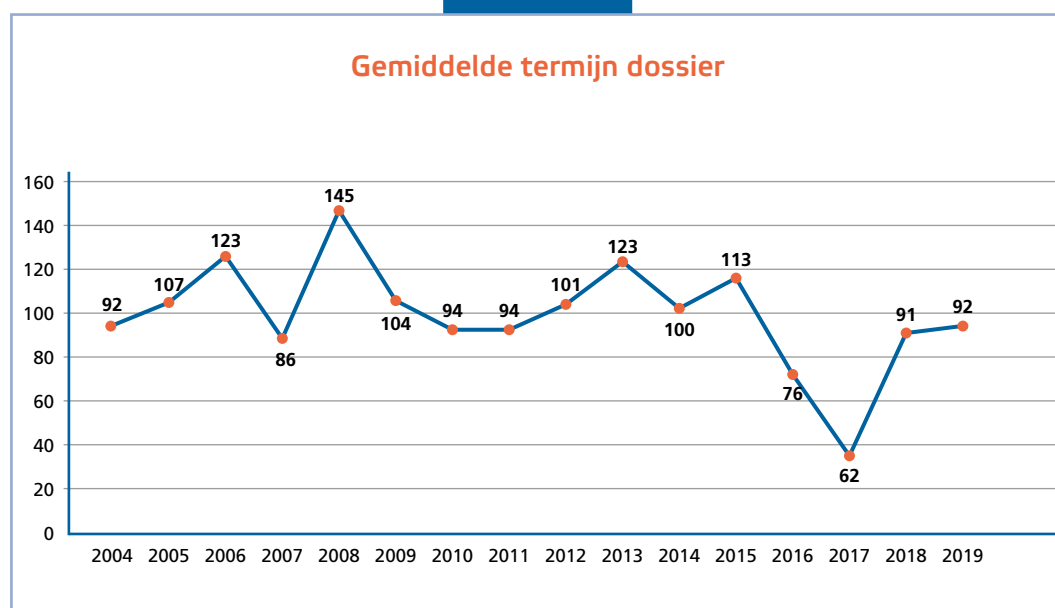
In bijna 60 procent van de klachten spreken klagers van foutieve berichtgeving, in ruim 30 procent hebben ze het over schending van de privacy of ongegronde verdachtmakingen of beschuldigingen, gevolgd door overdreven identificatie in gerechtelijke verslaggeving en gebrek aan wederhoor vóór publicatie of uitzending van een artikel of reportage.

Afgehandelde dossiers

Doorlooptijd

In 2019 werden 77 dossiers volledig afgewerkt, met een gemiddelde doorlooptijd van 92 dagen, weekends en feestdagen niet inbegrepen. Dossiers die minnelijk geregeld werden, namen gemiddeld 46 dagen in beslag. Dossiers die leidden tot een uitspraak werden afgehandeld in gemiddeld 127 dagen, wat sneller is dan de 160 dagen van 2018.

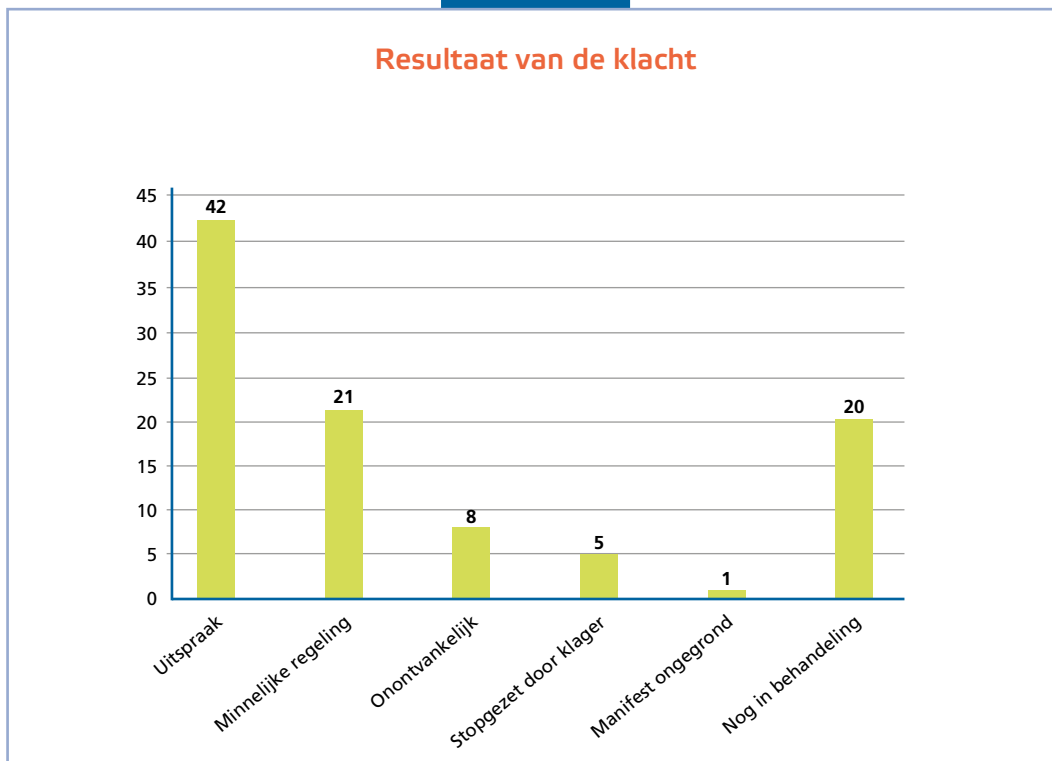
Tabel 4

Aard van de afhandeling

Klachten die ontvankelijk zijn, kennen grosso modo twee uitkomsten: een minnelijke regeling of een uitspraak, tenzij de klager de procedure zelf stopzet of de Raad de klacht manifest ongegrond verklaart. Dat laatste verloopt volgens een uitzonderlijke procedure op voorstel van de secretaris-generaal en de voorzitter en is in 2019 één keer toegepast. Vijf klagers hebben hun klacht zelf stopgezet. Acht klachten waren onontvankelijk omdat ze laattijdig werden ingediend (twee) of wegens gebrek aan persoonlijk belang (zes).

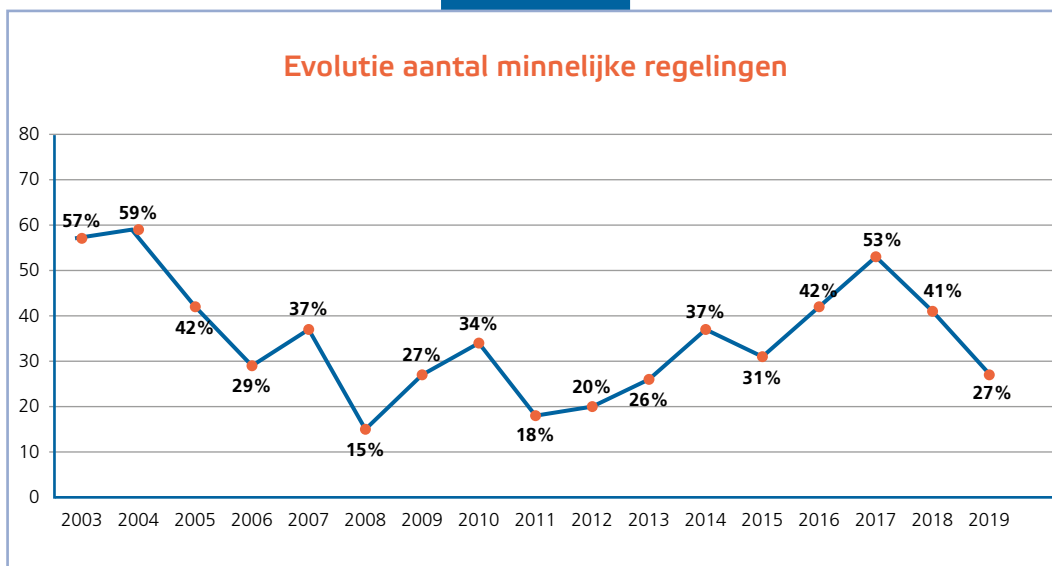
Tabel 5

Minnelijke regeling

In 2019 werden 21 klachten minnelijk geregeld, wat neerkomt op 27 procent van de afgehandelde dossiers. Dat is minder dan de voorgaande jaren. Elke procedure begint met het aanbod om de klacht minnelijk te regelen, maar uiteraard moeten beide partijen bereid zijn om over een regeling te praten en er finaal mee akkoord gaan. Zo niet doet de Raad een uitspraak.

Tabel 6

Een minnelijke regeling betekent niet dat de journalist of de hoofdredactie een fout erkent. Ze is bedoeld om het geschonden vertrouwen tussen de klager en de journalist of het medium te herstellen, wat de Raad als zijn eerste opdracht beschouwt.

Minnelijke regelingen verschillen van geval tot geval en nemen uiteenlopende vormen aan. Onderstaande tabel geeft een overzicht van wat ze zoal kunnen inhouden. Aangezien een minnelijke regeling meerdere elementen kan bevatten, ligt de som van de aantallen in de tabel hoger dan 21.

Tabel 7

Uitspraak

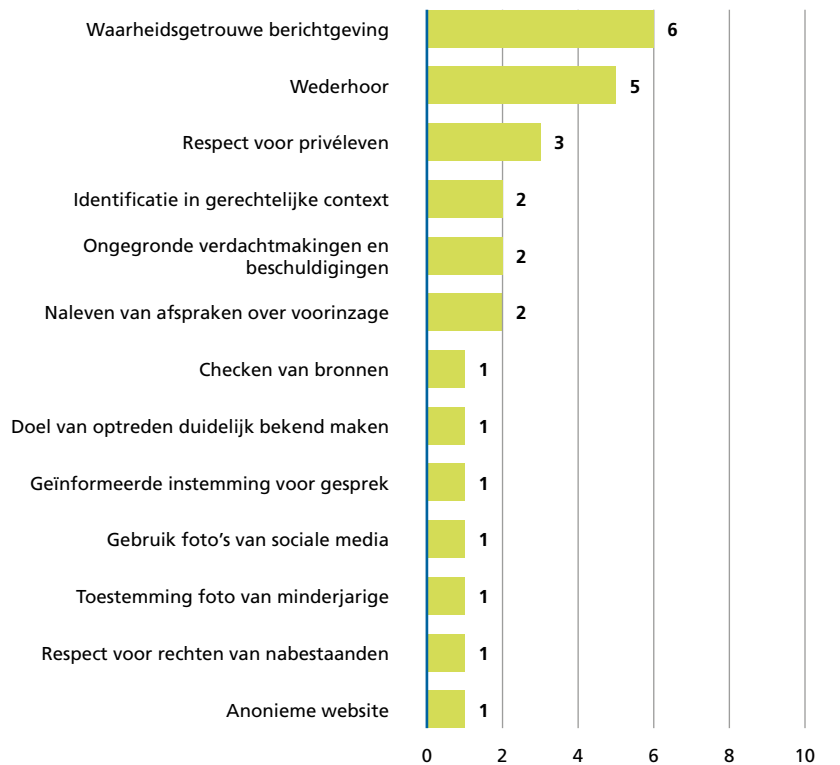
De Raad voor de Journalistiek deed in 2019 42 uitspraken, het hoogste aantal ooit. Hij verklaarde 18 klachten gegrond of deels gegrond en 24 ongegrond. De Raad stelde met andere woorden in 18 gevallen een inbreuk op de journalistieke beroepsethiek vast. De motivering loopt uiteraard uiteen en een klacht kan om verschillende redenen gegrond zijn, waardoor de som van de aantallen in tabel 8 hoger ligt dan 18.

De Raad deed voor de eerste keer een uitspraak over een klacht tegen een post van een journalist op Facebook. Hij hanteerde daarbij dezelfde principes als altijd en verklaarde de klacht gegrond wegens gebrek aan wederhoor.

De Raad voor de Journalistiek deed van 2003 tot en met 2019 over 312 klachten een uitspraak. In 153 gevallen verklaarde de Raad de klacht ongegrond, in 159 gegrond of deels gegrond.

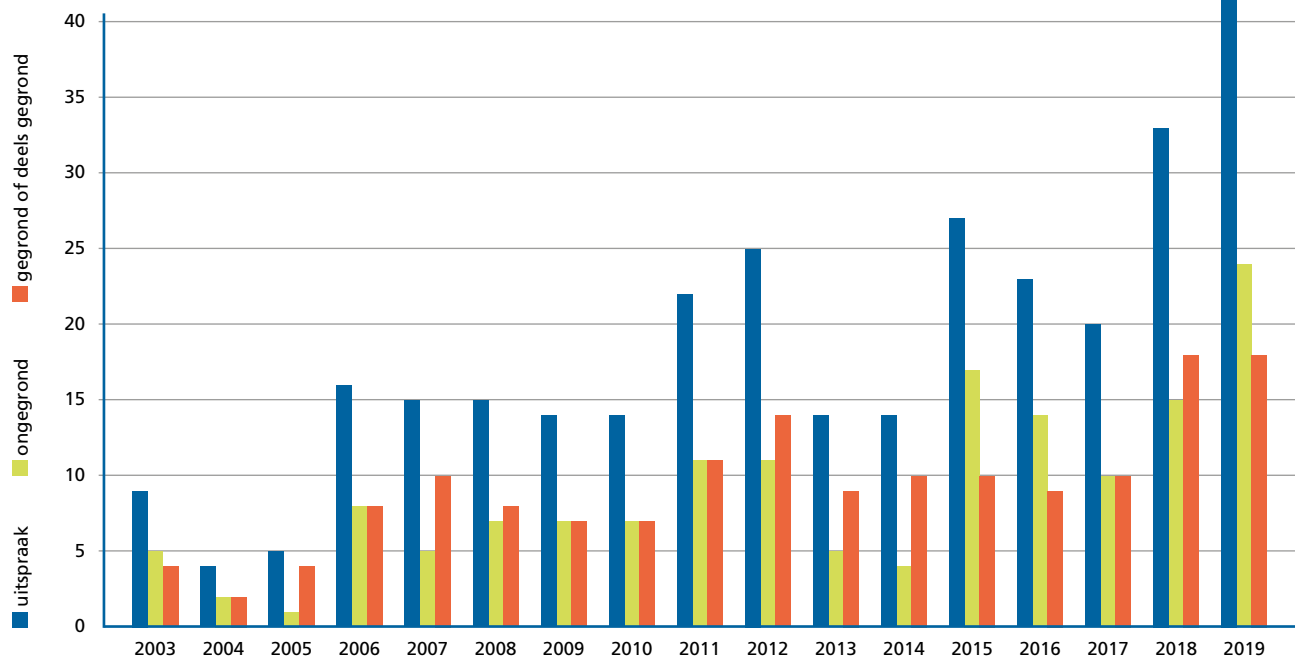
Tabel 8

Motivering (deels) gegronde klachten

Tabel 9

Evolutie aard van de uitspraak

Vragen

De ombudsman ontving in 2019 134 vragen van uiteenlopende aard, waarbij 92 van particulieren, 21 van organisaties, 13 van journalisten en 8 van studenten.

Vier op de vijf vragen gingen over journalistieke ethiek, negen procent over de opdracht en werking van de Raad voor de Journalistiek en in vier gevallen zochten vraagstellers juridisch advies. De overige vragen gingen over andere onderwerpen. In een derde van de gevallen stelde de vraagsteller een vraag over een artikel of reportage waarin hij zelf aan bod kwam.

Raadszittingen en commissievergaderingen

De voltallige Raad heeft in 2019 twaalf keer vergaderd, twee keer meer dan normaal. Er waren gemiddeld twintig aanwezigen. Twee vergaderingen gingen exclusief en drie gedeeltelijk over de herwerking van de Code, waarin uiteraard veel tijd gekropen is. De teksten waren in 2018 al grondig voorbereid door een commissie van negen leden.

Tijdens plenaire vergaderingen geeft de ombudsman een overzicht van de lopende dossiers en de overeengekomen minnelijke regelingen en doet de Raad uitspraken over klachten op basis van het voorbereidende werk van rapporteringscommissies, waarin telkens drie leden en de ombudsman zetelen. Die commissies houden in de regel een hoorzitting waarop beide partijen, na de schriftelijke procedure, hun standpunt ook mondeling kunnen toelichten. De zittingen geven de raadsleden de kans om de standpunten van de partijen goed te begrijpen en in te schatten. In drie gevallen was slechts een van de twee partijen aanwezig: twee keer enkel de klager en één keer enkel het medium. In een aantal gevallen zien de partijen af van een hoorzitting en beslist de Raad op basis van de schriftelijke stukken, maar ook die beslissingen worden voorbereid door een rapporteringscommissie. Dat gebeurde in 2019 zeventien keer, wat uitzonderlijk veel is.

© Photo News / TV camera op de Track Cycling European Championships in Apeldoorn (Apeldoorn – 19/10/2019)

De Raad op het internationale forum

De ombudsman vertegenwoordigt de Raad voor de Journalistiek naar buiten. Dat gebeurt door lezingen, gastcolleges, deelname aan overleg, debatten en conferenties, zowel nationaal als internationaal.

Internationaal neemt de Raad voor de Journalistiek deel aan een consortium dat persraden op Europees niveau beter op de kaart wil zetten. Het bestaat uit zes persraden, twee universiteiten en de *European Federation of Journalists* en ging op 1 oktober 2019 van start met financiële steun van de Europese Unie. Het project *Media Councils in the digital age* omvat een aantal deelprojecten, waarbij de Raad voor de Journalistiek een vergelijkend onderzoek doet naar de opdracht en werking van persraden. Dat gebeurt door Raymond Harder, doctor in de communicatiewetenschappen en gastdocent aan de Universiteit Antwerpen. De Finse persraad doet een onderzoek naar beroepsethische vragen en problemen bij het gebruik van algoritmes in de journalistiek. De Duitse en Oostenrijkse persraad ontwikkelen toegankelijke tools voor een breed publiek over journalistieke beroepsethiek. Verder is er onderzoek naar vragen en problemen die journalisten ervaren met betrekking tot digitalisering en beroepsethiek, door de CDJ (*Conseil de Déontologie Journalistique*) en de *Université Libre de Bruxelles* bij jonge journalisten, en door de Spaanse *Blanquerna - Universitat Ramon Llull* bij journalisten in landen met en zonder persraad. De Ierse persraad ten slotte ontwikkelt een website en databank om gegevens over persraden toegankelijk te maken voor journalisten en publiek. Het geheel wordt gecoördineerd door de *European Federation of Journalists*. Het project loopt tot eind september 2020.

De ombudsman nam als panellid deel aan de conferentie *(Last) call for quality journalism* van de Raad van Europa in Ljubljana, Slovenië, waar hij het principe van inclusieve persraden verdedigde en promootte. Dat staat tegenover het model van initiatieven die, op basis van uiteenlopende criteria, een kwaliteitslabel willen toekennen aan media, waardoor de andere als niet kwaliteitsvol bestempeld zouden worden, terwijl de gebruikers van alle media recht hebben op ethisch verantwoorde journalistiek. In tegenstelling tot zulke labeling-initiatieven verdedigen persraden het inclusieve model, waarbij ze zo veel mogelijk journalisten en media bij hun werking betrekken, om zo de beroepsethische kwaliteit van al die media – op alle inhoudelijke domeinen en op alle dragers en platformen – te waarborgen. Verder zoomde de ombudsman in op de vraag hoe persraden kunnen bijdragen aan mediageletterdheid.

De ombudsman en de voorzitter en ondervoorzitter van de Raad namen ook deel aan de jaarlijkse conferentie van de *Alliance of Independent Press Councils of Europe (AIPCE)* in Tbilisi, Georgië, waar de ombudsman een debat modereerde over het gebruik van algoritmes in de journalistiek en de beroepsethische implicaties daaromtrent. Zoals gewoonlijk was er op de conferentie een onderscheid merkbaar tussen persraden in West-Europese landen die vooral bezig zijn met beroepsethiek en raden in Midden- en Oost-Europa, waar de verdediging van de persvrijheid en de journalistieke onafhankelijkheid een grote aandacht vergt.

Ten slotte gaf de ombudsman, op verzoek van de Europese Unie en de *European Federation of Journalists*, drie workshops over klachtenbehandeling en klachtenmechanismen bij de openbare omroepen van Bosnië-Herzegovina, Montenegro en Servië.

© Hatim Kaghat – Belgaimage / Voorlezing door de politierechter van het vonnis over de treinramp in Buizingen (Brussel – 03/12/2019)

Aanpassing van het werkingsreglement

De raad van bestuur van de Vereniging van de Raad voor de Journalistiek heeft in 2019 drie punten uit het werkingsreglement van de Raad voor de Journalistiek gewijzigd.

Het oude werkingsreglement voorzag drie stappen in de schriftelijke procedure, waarbij de klager bij de uitwisseling van stukken het laatste woord kreeg en de verweerder – journalist of medium – enkel nog kon reageren tijdens de hoorzitting. Dat was niet logisch en er is een stap toegevoegd, waarbij beide partijen nu tijdens de schriftelijke procedure hun initiële standpunt kunnen geven en vervolgens nog één keer kunnen reageren op het standpunt van de tegenpartij. Om de procedure niet nodeloos te rekken, is de periode voor de laatste twee stappen beperkt tot twee weken. De nieuwe regeling is opgenomen in artikel 24 van het reglement.

Op voorstel van de Raad voor de Journalistiek heeft de raad van bestuur ook duidelijker gemaakt dat een klager kan vragen om de publicatie van een uitspraak te anonimiseren. De beslissing daarover blijft wel bij de Raad. Het nieuwe artikel 30 luidt: 'De Raad voor de Journalistiek beslist, op verzoek van de klager of op eigen initiatief, autonoom of de uitspraak en de mededelingen over de uitspraak worden geanonimiseerd.'

Ten slotte heeft de raad van bestuur een nieuw artikel 9 opgenomen in het werkingsreglement, dat bepaalt dat de klachtprocedure in het Nederlands verloopt.

© Liao Chung-Ren – Photo News / Journalisten en fotografen volgen een persconferentie van de politie in Hong Kong (Hong Kong – 09/09/2019)

De Raad voor de Journalistiek heeft in 2019 42 uitspraken over klachten gedaan. Ze zijn hieronder thematisch geordend.

Waarheidsgetrouwe berichtgeving, onderscheid feiten-veronderstellingen-beweringen-opinies, ongegronde verdachtmakingen, wederhoor en opinie

Toporovski tegen De Standaard – 2019-01

Ongegrond

De klacht gaat over 39 artikels over een verzameling van Russische avant-gardekunst die het echtpaar Toporovski in bruikleen gaf aan het Museum voor Schone Kunsten in Gent. De krant schrijft dat kunstkenner twijfels hebben bij de authenticiteit van de werken en volgt de discussies en perikelen daaromtrent.

De meeste artikels zijn van journalist Geert Sels. Hij maakt aannemelijk dat hij zijn bronnen en de mensen die hij aan het woord laat grondig onderzocht heeft. Op basis van het oordeel van experts heeft hij het doorheen de hele reeks over twijfels bij de authenticiteit van de kunstwerken. Hij uit geen ongegronde verdachtmakingen of beschuldigingen en maakt een duidelijk onderscheid tussen feiten, veronderstellingen, beweringen en opinies. Hij heeft klagers in een uitgebreid interview wederhoor gegeven en hen daarna nog opnieuw gecontacteerd, maar toen wilden ze niet meer reageren. Zelf hebben ze nooit wederwoord gevraagd.

Journalist Bart Brinckman verwoordt zijn mening in een opiniebijdrage provocerend, maar schrijft ook uitdrukkelijk dat men niet met zekerheid kan vaststellen of de kunstwerken vervalsingen zijn. Het stuk is voor het publiek duidelijk herkenbaar als opinie.

Waarheidsgetrouwe berichtgeving en identificatie in gerechtelijke context

Z en EB tegen Het Laatste Nieuws en HLN.be – 2019-02

Deels gegrond

Volgens het artikel had bestuurder EB van een moskee in Borgerhout bekend dat hij een tienjarig meisje seksueel misbruikt had. De journalist maakt aannemelijk dat de vertrouwelijke bronnen waarop hij zich baseerde geloofwaardig waren en op de hoogte waren van de stand van het gerechtelijk onderzoek, en dat hij hun verklaringen over de bekentenissen van de verdachte getrouw heeft weergegeven. De klacht is op dit punt ongegrond. Maar de journalist heeft de eerste letter van de voornaam en de volledige familienaam van de verdachte vermeld in plaats van omgekeerd. Dat is zeer onzorgvuldig en op dit punt is de klacht gegrond.

DL tegen HBVL.be – 2019-04

Deels gegrond

Het artikel gaat over de veroordeling van de uitbater van een brasserie wegens seksueel misbruik. De Raad is van oordeel dat het artikel klager niet te fel identificeert en strookt met de richtlijn over identificatie in gerechtelijke context. Maar de journalist schrijft dat het slachtoffer minderjarig is. Dat is fout en die fout kan in de context van seksueel misbruik extra bezwarend zijn voor klager. Daarom strookt het artikel op dit punt niet met het principe van waarheidsgetrouwe berichtgeving.

X tegen Het Laatste Nieuws en HLN.be – 2019-05

Deels gegrond

Het artikel gaat over de mogelijke betrokkenheid van vijf mannen, onder wie klager, bij de brand van de Vlooybergstoren in Tielt-Winge. Bij het artikel staat een foto van klager met een balkje voor de ogen. De Raad is van oordeel dat de krant zijn voornaam, eerste letter van zijn familienaam en leeftijd mocht vermelden. Maar in combinatie met deze gegevens maakt de foto de man herkenbaar en daarom strookt het artikel niet met de richtlijn over identificatie in gerechtelijke context.

De Raad vindt verder dat het relaas over de brand van de toren strookt met de principes van waarheidsgetrouwheid en het checken van bronnen. Maar dat geldt niet voor de paragraaf waarin staat dat klager ooit zijn eigen auto in brand stak, terwijl de bron van de journaliste in de voorwaardelijke wijs zei dat dit zou kunnen gebeurd zijn. Deze passage strookt niet met artikel 1 van de Code over waarheidsgetrouw berichten.

DT tegen Het Laatste Nieuws en HLN.be – 2019-21

Deels gegrond

DT tegen HLN.be – 2019-24

Deels gegrond

DT tegen Nieuwsblad.be – 2019-22

Ongegrond

De artikels in Het Laatste Nieuws, op HLN.be en op Nieuwsblad.be gaan over de rechtszaak tegen een voormalige gemeentesecretaris wegens het bezit van kinderporno. De klachten zijn ongegrond inzake gedeeltelijke identificatie van de man en voor het grootste deel ook inzake waarheidsgetrouwe berichtgeving.

Maar op één punt is er een probleem met de artikels van Het Laatste Nieuws en HLN.be, waar de journalist schrijft dat klager in 2007 opschorting van straf kreeg voor zedenfeiten. Hij nam dat over van een artikel van zijn collega van een jaar voordien, maar het klopt niet. Klager kreeg opschorting van straf voor inbreuken op de privacywet, maar niet voor zedenfeiten, terwijl net die vermelding in de gegeven context extra bezwarend kan zijn. De Raad oordeelt daarom dat de artikels op dit punt niet waarheidsgetrouw zijn.

VDS tegen HLN.be – 2019-20

Ongegrond

Het artikel gaat over de uitbater van een café in Aalst, die in de gevangenis zit op verdenking van het dealen van drugs. De journalist maakt aannemelijk dat de informatie in zijn artikel klopt en houdt rekening met de mogelijke onschuld van VDS.

Verder is het geoorloofd om de naam en het adres van het café en een foto van de gevel te publiceren omdat het dealen van drugs, mogelijk in of via een voor het publiek toegankelijke plaats als een café, een problematiek van gewichtig maatschappelijk belang is en het journalistiek verantwoord is om het publiek daarover te informeren.

Baki tegen HLN.be – 2019-25

Ongegrond

Baki tegen HBVL.be – 2019-26

Ongegrond

Baki tegen Nieuwsblad.be – 2019-27

Ongegrond

Baki tegen TVL.be – 2019-28

Ongegrond

Baki tegen SCEPTR – 2019-29

Ongegrond

Baki tegen Shafaqna.com – 2019-30

Ongegrond

Ali Baki moest voor de correctionele rechtbank verschijnen wegens verkrachting en beroving van 19 escortdames en afpersing van een mannelijke escort. Hij zegt dat de zes media hem onterecht herkenbaar maken. Twee media maken volgens hem ook een onterechte vergelijking met drievoudig moordenaar Ronald Janssen.

De Raad zegt dat gedeeltelijke (HBVL.be, Nieuwsblad.be, TVL.be, SCEPTR, Shafaqna.com) of volledige identificatie (HLN.be) gerechtvaardigd was omdat serieverkrachting en de gerechtelijke vervolging ervan onderwerpen van gewichtig maatschappelijk belang zijn, omdat klager de feiten waarvoor hij terecht stond niet ontkent en omdat identificatie een waarschuwing kan betekenen voor mogelijke nieuwe slachtoffers. Verder maken HLN.be en Nieuwsblad.be aannemelijk dat de vergelijking tussen klager en Ronald Janssen werd gemaakt door betrokkenen bij het gerechtelijk onderzoek.

Waarheidsgetrouwe berichtgeving en wederhoor

Cockx tegen De Standaard en standaard.be – 2019-11

Deels gegrond

Het artikel gaat over de beslissing van de raadkamer van Mechelen om Gert Cockx, gewezen voorzitter van politievakbond NSPV, door te verwijzen naar de correctionele rechtbank. Die zou gesjoemeld en zichzelf verrijkt hebben met geld van de vakbond.

Het was volgens de Raad verantwoord om te schrijven dat Cockx gesjoemeld zou hebben met geld van het NSPV en dat hij ervan verdacht werd zichzelf verrijkt te hebben met geld van de bond, mee via constructies met zijn echtgenote. Maar een passage over het gebruik van de kredietkaart van de vakbond en over niet verantwoorde onkosten klopt niet, terwijl de krant daarop focust met een tussentitel en een bijschrift bij de foto van Cockx. De journaliste heeft zich gebaseerd op een oud artikel en heeft dat niet opnieuw gecheckt. Dit strookt niet met het principe van waarheidsgetrouw berichten.

Wat wederhoor betreft, is de Raad van oordeel dat de journaliste de reactie van klager op de beschuldigingen loyaal heeft weergegeven, waar ze duidelijk en herhaaldelijk schrijft dat hij de aantijgingen ontkent en spreekt van een lastercampagne. Dat ze hem met het oog op het betwiste artikel niet opnieuw gecontacteerd heeft, doet niets af aan de loyale weergave van zijn standpunt.

Paulussen tegen De Standaard en standaard.be – 2019-31

Ongegrond

Deze klacht gaat over hetzelfde artikel als de vorige, maar werd ingediend door de echtgenote van Gert Cockx. Ook zij werd door de raadkamer doorverwezen naar de correctionele rechtbank. Paulussen zou volgens het artikel hoge vergoedingen gekregen hebben voor diensten die ze met haar communicatiebedrijf leverde aan het NSPV.

De Raad is van oordeel dat de passages over klaagster stroken met het principe van waarheidsgetrouwe berichtgeving en dat het artikel haar, met de vermelding van haar voornaam en eerste letter van haar familienaam, niet overdreven identificeert. Verder vindt de Raad dat het standpunt van de echtgenoot van klaagster als loyaal wederhoor voor hen beiden kan worden beschouwd, aangezien de dagvaarding klaagster en haar echtgenoot samen betrof.

Waarheidsgetrouwe berichtgeving, wederhoor en privacy

B tegen Flair – 2019-03

Gegrond

Het artikel brengt het getuigenis van een vrouw die als baby een gezinsdrama overleefde en in een pleeggezin terecht kwam. Ze vertelt haar verhaal, met daarbij een aantal aantijgingen ten aanzien van haar pleegmoeder. De klacht werd ingediend door het hele pleeggezin.

De klacht is gegrond omdat de journaliste zich eenzijdig gebaseerd heeft op het getuigenis van de vrouw en het verhaal niet gecheckt heeft bij het pleeggezin of andere mogelijke bronnen. De journaliste had de pleegmoeder ook om wederhoor moeten vragen omdat het artikel ernstige beschuldigingen uit, onder meer over fysiek geweld, die de eer en goede naam betreffen. Gezien de voorgaande elementen schendt het artikel ook het privéleven van klagers, omdat Flair hen identificeerbaar maakt door de publicatie van de voornaam, de leeftijd en vier foto's van de getuige.

Waarheidsgetrouwe berichtgeving, wederhoor en voorinzage

Praet tegen Apache.be – 2019-10

Ongegrond

Het artikel gaat over de Vlaamse Vredesvereniging VOS. De journalist schrijft dat extreemrechtse figuren geïnfiltreerd zijn in het nationale bestuur en de lokale afdelingen van de organisatie en dat de nieuwe bestuursleden er kwamen na het aantreden van directeur Raf Praet (klager). Aan het eind volgt een lang kaderstuk met een reactie van Praet, waarin hij het pluralistische en diverse karakter van VOS onderstreept. Praet gaf zijn reactie via mail, omdat hij geen gewoon interview wilde. Ze is letterlijk en integraal gepubliceerd.

De Raad is van oordeel dat het artikel strookt met de principes van waarheidsgetrouwe berichtgeving. Apache.be maakt aannemelijk dat de aangehaalde feiten kloppen en klager heeft ze tijdens de procedure voor de Raad niet weerlegd en kon geen feitelijke fouten aanduiden. Apache.be heeft klager een kans op wederhoor gegeven en zijn reactie is loyaal gepubliceerd. Ook wat voorinzage betreft is er geen sprake van beroepsethische fouten.

Waarheidsgetrouwe berichtgeving, voorinzage en loyaal handelen

Matheussen en Baki tegen De Standaard en Van Zundert – 2019-06

Deels gegrond

Naar aanleiding van het einde van de ramadan gaat het artikel over het hoge aantal mensen met diabetes in de Turkse en Marokkaanse gemeenschap. De invalshoek is een redactionele keuze en er is op dit vlak geen sprake van een beroepsethische fout. Dat geldt ook voor voorinzage, waarover Latifa Matheussen niet aannemelijk maakt dat er afspraken waren met de journaliste om het artikel voor publicatie te laten nalezen.

Maar het artikel bevat wel een aantal onzorgvuldigheden en Yasmina Baki maakt aannemelijk dat ze fout geciteerd is, wat niet strookt met het principe van waarheidsgetrouw berichten. De Raad vindt ook dat de journaliste het doel van haar optreden niet duidelijk gemaakt heeft tegenover klaagsters, omdat ze zei dat ze hen belde voor praktische informatie en contactadressen, maar hun uitspraken achteraf opnam in haar artikel. De klacht is op deze punten gegrond.

Wederhoor

Geraerts tegen Crouchs – 2019-35

Deels gegrond

De klacht gaat over een Facebookbericht van journalist Jozef Crouchs over een foto waarop de voorzitter van Vlaams Belang Sint-Truiden de Hitlergroet uitbrengt. Volgens de Facebookpost zei de vrouw dat haar ex-vriend Marc Geraerts (klager) de foto naar een krant had gestuurd om haar 'te pakken'. Geraerts zelf ontkent dat.

De Raad kan niet uitmaken of Geraerts de foto naar de krant stuurde, zoals in de post staat. Maar de Raad vindt wel dat de journalist Geraerts, voor hij zijn bericht postte, om wederhoor had moeten vragen, omdat de vermelding dat hij de foto naar de krant stuurde om zijn ex-vriendin en voorzitter van Vlaams Belang 'te pakken' een beschuldiging is die de eer en de goede naam betreft.

Leclercq tegen Krant van West-Vlaanderen – 2019-38

Gegrond

Het artikel gaat over een zakenman die volgens de inleiding wordt beschuldigd van oplichting en geregeld in Staden zou verblijven. Het verwijst in de voorwaardelijke wijs naar beschuldigingen in het Nederlandse TV-programma *Opgelicht*, maar de titel luidt affirmatief *Oplichter aan het werk in Staden* en de inleiding wekt de indruk dat er een gerechtelijk onderzoek loopt tegen de man, wat de redactie nergens aantoonde. Oplichting is een misdrijf en Krant van West-Vlaanderen uit met haar aanpak ernstige beschuldigingen die de eer en de goede naam betreffen. De Raad is van oordeel dat de redactie de man vóór publicatie een kans op wederhoor had moeten geven, wat niet gebeurd is.

Onderscheid feiten-veronderstellingen-beweringen-opinies en wederhoor

CD&V Lede tegen HLN.be – 2019-40

Ongegrond

Het artikel gaat over de politieke achtergrond van de manier waarop mogelijke fraude bij het feestcomité van de gemeente Lede is aangepakt. De journalist stelt de vraag of het gemeentebestuur al meer dan een jaar op de hoogte was van de onregelmatigheden bij het comité en of de extreemrechtse partij *Lede Vlaams en Zinvol* al die tijd niet geïnterpelleerd heeft over de zaak omdat ze, met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen, een voorakkoord had met CD&V.

De Raad is van oordeel dat de journalist in zijn feitelijke berichtgeving over het feestcomité en over het vermeende voorakkoord het nodige voorbehoud in acht heeft genomen, en dat hij in zijn analyse het recht heeft om de gegevens over het feestcomité en het voorakkoord met elkaar in verband te brengen. Hij heeft ook een loyale kans op wederhoor gegeven.

Minderjarigen

De Cubber tegen Dag Allemaal – 2019-07

Deels gegrond

Het artikel gaat over de controverse rond transmigranten in Zeebrugge en laat twee buurtbewoners aan het woord, onder wie de schoonmoeder van klager. Bij het artikel staat een foto van de vrouw met haar twee kleinzonen.

De Raad niet kan uitmaken of de journalist de afspraken over de publicatie van de naam en foto van de vrouw heeft nageleefd. Maar het is wel duidelijk dat hij geen toestemming heeft gevraagd aan de twee minderjarigen om hen mee op de foto te zetten. Zij waren op het moment van publicatie 13 en 14 jaar en bekwaam om hun toestemming te geven, en bovendien gaat het om een controversieel thema. Daarom vindt de Raad dat de publicatie van hun foto zonder hun toestemming niet strookt met de richtlijn over de omgang van de pers met minderjarigen.

Identificatie in gerechtelijke context

El Ballouti tegen De Morgen en De Coninck – 2019-08

Ongegrond

Het artikel gaat over klager, die met drugshandel een vastgoedimperium zou hebben uitgebouwd in Dubai. De Raad is van oordeel dat de krant zijn volledige naam en foto mocht publiceren, omdat er voldoende elementen zijn die aannemelijk maken dat hij een belangrijke rol zou spelen in de nationale en internationale drugshandel, die een problematiek van gewichtig maatschappelijk belang is. Het is ook duidelijk dat politie en gerecht onderzoek voeren naar zijn betrokkenheid daarbij.

Noël tegen Nieuwsblad.be – 2019-37

Ongegrond

Het artikel gaat over de veroordeling van een vrouw uit Verviers voor stalking via sociale media. Ze kreeg een voorwaardelijke gevangenisstraf van achttien maanden en mag gedurende vijf jaar geen sociale media gebruiken. Bij het artikel staat een foto van de vrouw in een auto met een balkje voor haar ogen. De Raad is van oordeel dat de vermelding van haar voornaam en de publicatie van de foto stroken met de richtlijn over identificatie in gerechtelijke context.

Identificatie in gerechtelijke context en wederhoor

Bontinck tegen SCEPTR – 2019-16

Deels gegrond

Het artikel gaat over Dimitri Bontinck, die zich voor de rechtbank moest verantwoorden voor partnergeweld. Het noemt Bontinck een avonturier, brokkenpiloot, liaison-figuur bij jihadisten in het Midden-Oosten, fixer en jihadi-hunter en besluit dat interviews in andere media hem eerder neerzetten als charlatan en oplichter.

De Raad is van oordeel dat het geoorloofd is om, in het kader van de rechtszaak, de naam en een foto van Bontinck te publiceren. Maar het artikel gaat verder dan berichtgeving over de rechtszaak en omschrijft Bontinck als oplichter. Die term houdt geen verband met de hangende rechtszaak, terwijl oplichting een strafrechtelijk vervolgbaar misdrijf is. De term oplichter is een verdachtmaking die de eer en goede naam van klager ernstig aantast en daarom had de redactie klager vóór publicatie om een reactie of wederhoor moeten vragen.

Bontinck tegen Dag Allemaal – 2019-18

Ongegrond

Het artikel gaat over dezelfde rechtszaak wegens partnergeweld tegen Dimitri Bontinck. De journalist laat Bontinck zelf aan het woord, die zegt dat er geen vuiltje aan de lucht is. Bij het artikel staat een foto van Bontinck met zijn zoon en ex-Syriëstrijder Jejoen.

Klager is een publiek figuur die bekend werd met de zoektocht naar zijn zoon in Syrië en geregeld naar buiten trad met zijn privéleven. Daarom was het geoorloofd om zijn naam en foto te publiceren. Een tweede foto, waar niet alleen klager maar ook zijn zoon op staat, schetst de achtergrond en historiek van klager, wat volgens de Raad geoorloofd is. Ten slotte heeft Dag Allemaal Bontinck om een reactie gevraagd en is die reactie getrouw weergegeven.

Identificatie in gerechtelijke context en weergave van interview

Bontinck tegen HLN.be – 2019-17

Ongegrond

Naar aanleiding van bovenvermelde rechtszaak vroeg HLN.be zich af hoe het met Dimitri Bontinck zou gaan, nadat hij jaren niet uit de media was weg te slaan. Het artikel is gebaseerd op een interview dat Bontinck zelf uitschreef met een journalist van TV Familie, maar dat niet door TV Familie werd gepubliceerd. HLN.be pikte het ruim twee maanden later op naar aanleiding van de rechtszaak. TV Familie en HLN.be behoren allebei tot News City, de nieuwsredactie van DPG Media.

De Raad is van oordeel dat het geoorloofd was om, in het kader van de rechtszaak, de naam en een foto van Bontinck te publiceren. De redactie van HLN.be heeft het oorspronkelijke, schriftelijke interview ingekort, maar de geest van het gesprek is gerespecteerd en er is geen essentiële informatie geschrapt. Ook de titel is journalistiek verantwoord.

Identificatie in gerechtelijke context

Siciliano tegen Het Belang van Limburg en HBVL.be – 2019-32

Ongegrond

Siciliano tegen Nieuwsblad.be – 2019-33

Ongegrond

Siciliano tegen Het Laatste Nieuws en HLN.be – 2019-34

Ongegrond

De artikels gaan over prins carnaval Dario I van Dilsen-Stokkem in Limburg bij wie de politie een wietplantage vond, waarna carnavalsvereniging De Kezelzekskes de samenwerking met hem stopzette. Klager neemt er aanstoot aan dat de media hem herkenbaar in beeld brachten door de publicatie van zijn voornaam, zijn adres (HBVL en Nieuwsblad.be) of woonplaats (HLN), zijn foto in carnavalskostuum en een foto van de poort van zijn tuin (HBVL en Nieuwsblad.be).

De klachten zijn ongegrond. Klager koos er met zijn verkiezing tot prins carnaval bewust voor om prominent in de publieke belangstelling te treden. Hij betwist niet dat, in dezelfde periode, in zijn tuin een cannabisplantage werd aangetroffen. Het kweken van cannabis is een strafrechtelijk misdrijf en de woning en de tuin van klager zijn de plaats van de feiten. Verslaggeving hierover is van maatschappelijk belang. In die context is de Raad van oordeel dat de artikels stroken met de richtlijn over identificatie in gerechtelijke context.

Ongegronde verdachtmakingen, privacy en minderjarigen

Vankan en Wijnants tegen Het Belang van Limburg – 2019-36

Ongegrond

Het artikel gaat over dezelfde carnavalsvereniging uit Dilsen-Stokkem, waarvan de stoet werd afgelast door stormweer, nadat eerder al de prins moest opstappen omdat bij hem een cannabisplantage was ontdekt. Hij werd vervangen door de jeugdprins en jeugdprinses. Volgens de ouders van de jeugdprinses (klagers) brengt het artikel hun dochter in verband met drugs.

De klacht is ongegrond omdat de krant nergens schrijft of suggereert dat de jeugdprinses en jeugdprins ook maar iets te maken zouden hebben met drugs, omdat de jeugdprinses er – met instemming van haar ouders – uitdrukkelijk voor koos om tijdelijk in de publieke belangstelling te treden en omdat de foto bij het artikel genomen is op het carnavalsfeest, waar voor de pers de impliciete toestemming gold om beelden te maken en te publiceren.

Privacy

Verelst tegen HLN.be – 2019-23

Deels gegrond

Drie broers nemen aanstoot aan twee artikels over het overlijden van hun moeder. Volgens het eerste stierf ze door CO-intoxicatie, volgens het tweede door verdrinking in bad. Klagers zijn boos omdat de artikels zonder hun toestemming werden gepubliceerd.

De Raad stelt dat er geen toestemming van de nabestaanden nodig is om te berichten over een overlijden door CO-intoxicatie of verdrinking. Maar hij vindt wel dat de journalist de naam en voornaam van de vrouw en van haar eerder overleden echtgenoot niet had mogen publiceren zonder daarover contact te nemen met de familie en acht de klacht op dit punt gegrond.

Privacy en recht op vergetelheid

Lacoere tegen HLN.be – 2019-12

Ongegrond

Lacoere tegen Tijd.be – 2019-13

Ongegrond

Lacoere tegen DeMorgen.be – 2019-14

Ongegrond

Lacoere tegen Apache.be – 2019-15

Ongegrond

De artikels gaan over het ontslag van klager Peter Lacoere en zijn baas wegens mogelijk gesjoemel bij het stadsontwikkelingsbedrijf SoGent. Klager vindt dat de media onterecht zijn naam hebben vermeld en beroept zich op het recht op vergetelheid.

De Raad vindt het geoorloofd om de naam te noemen omdat mogelijke malversaties binnen een gemeentebedrijf dat werkt met gemeenschapsgeld van gewichtig maatschappelijk belang zijn en omdat klager als directeur een publieke functie bekleedde. Het recht op vergetelheid kan niet worden ingeroepen omdat het belang van het archief en het recht op informatie opwegen tegen de vraag van klager om zijn naam te verwijderen en omdat de feiten recent zijn en het gerechtelijk onderzoek nog loopt.

Loyaal handelen

ST tegen Het Laatste Nieuws en HLN.be – 2019-19

Deels gegrond

Het artikel gaat over de aanhouding van een vrouw, die tijdens het babysitten het zoontje van haar vriendin zodanig door elkaar schudde dat het tien dagen later overleed aan het shakenbabysyndroom. ST is de moeder van de overleden baby. De journalist belde bij haar aan en ze dacht eerst dat hij iemand van het parket was. Toen bleek dat hij journalist was, vroeg ze hem om weg te gaan maar bleef nog een kwartier babbelen.

De Raad is van oordeel dat de journalist de vrouw expliciet om instemming had moeten vragen om zijn gesprek met haar te publiceren, omdat ze zich in een zeer kwetsbare situatie bevond en omdat ze de journalist eerst gevraagd had om te vertrekken.

Loyaal handelen en ongegronde verdachtmakingen

Aerts tegen tscheldt.be – 2019-09

Gegrond

Het artikel is een kort portret van klager. Het omschrijft hem als een Maurice-De-Velder-journalist die deel uitmaakt van een criminele organisatie en noemt hem “een zelfverklaard porno-expert met een dubieuze voorliefde voor kinderpornografie”.

Tscheldt.be werkt volledig anoniem of met pseudoniemen, wat volgens de Raad niet strookt met het principe dat een journalist loyaal en verantwoordelijk handelt.

Verder uit het artikel ernstige beschuldigingen over feiten die strafrechtelijk vervolgbaar zijn, maar voert geen enkel element aan dat die beschuldigingen ondersteunt. Tscheldt.be noemt zichzelf een satirische website, maar maakt het satirische karakter van het artikel over klager op geen enkele manier duidelijk, wat het artikel het aanzien geeft van een gewoon portret. Daarom is de Raad van oordeel dat het artikel indruist tegen artikel 25 van de Code dat bepaalt dat een journalist geen ongegronde verdachtmakingen of beschuldigingen uit.

Ongegronde verdachtmakingen, wederhoor, privacy, gebruik van beelden van sociale media

Bashar tegen Belemturktv.com – 2019-39

Gegrond

De website Belemturktv.com verschijnt in het Turks en heeft zijn maatschappelijke zetel in Gent. Het artikel gaat over klaagster, die spreektijd kreeg op de gemeenteraad van Gent. De journalist schrijft dat ze een sjaal/hoofddoek droeg die symbool staat voor “de vod van de terreurorganisatie PKK” en dat ze de Turkse politie zwartmaakte. Hij vraagt zich af waarom de politici van Turkse afkomst in de gemeenteraad daar niet tegen geprotesteerd hebben.

De Raad is van oordeel dat het artikel ongegronde verdachtmakingen en beschuldigingen uit en dat Belemturktv.com klaagster vóór publicatie om wederhoor had moeten vragen, wat niet gebeurd is. Verder schendt het artikel de privacy door de vermelding van het privéadres van klaagster. Ten slotte strookt de publicatie van enkele foto's bij het artikel niet met de richtlijn over het gebruik van beelden van sociale media. De foto's van het Facebookaccount van klaagster zijn genomen in een heel andere context, die in het artikel op geen enkele manier wordt geduid.

Voorinzage en waarheidsgetrouwe berichtgeving

Devroye tegen Krant van West-Vlaanderen – 2019-41

Deels gegrond

De klacht gaat over twee artikels. Het eerste gaat over de buitenvervolginstelling van zes ex-medewerksters van dierenasiel Het Blauwe Kruis in Brugge, het tweede over de beslissing van het hof van beroep van Gent om het spreekverbod tegen een van hen (klaagster) op te heffen.

De Raad is van oordeel dat het eerste artikel over de buitenvervolginstelling waarheidsgetrouw is en dat de publicatie van een archieffoto van de zes ex-medewerksters geoorloofd was.

Met betrekking tot het tweede artikel zijn volgens Raad de afspraken over voorinzage (het vooraf voorleggen van de tekst aan klaagster) niet nageleefd, waardoor de klacht op dit punt gegrond is. De Raad wijst er in zijn uitspraak op dat de journalist het probleem had kunnen voorkomen door duidelijk te maken dat de eindredactie de doorgestuurde tekst nog zou kunnen aanpassen en door de afspraken over voorinzage duidelijk en ondubbelzinnig te maken.

Voorinzage en privacy

De Troch tegen Dag Allemaal – 2019-42

Deels gegrond

Het artikel is, op de inleiding na, een interview met Joyce De Troch naar aanleiding van haar wederoptreden als actrice in een theaterproductie. In de inleiding staat dat ze in 2013 werd veroordeeld voor fiscale fraude.

De Raad is van oordeel dat de gemaakte afspraken over voorinzage niet zijn nageleefd. In deze uitspraak herinnert de Raad eraan dat een journalist geen afspraken maakt die zijn onafhankelijkheid in het gedrang brengen, zoals bepaald in artikel 21 van de Code. Daarnaast is de Raad van oordeel dat de rechten en de privacy van De Troch niet geschonden zijn. Daarom is de klacht gegrond wat voorinzage en ongegrond wat privacy betreft.

© Dmitry Dukhanin – Photo News / Journalisten op de jaarlijkse persconferentie van de Russische president Poetin in het World Trade Center in Moskou (Moskou – 19/12/2019)

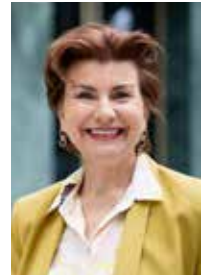
Drie nieuwe leden in Raad voor de Journalistiek

De Raad voor de Journalistiek kreeg in 2019 drie nieuwe leden. Ze zijn benoemd door de raad van bestuur tot het einde van de huidige mandaatperiode, 31 december 2022.

Twee van hen vertegenwoordigen de groep van de uitgevers, omroepen, persagentschappen en productiehuisen. Het zijn An Brouckmans, hoofdredacteur van Feeling / Gael en Marian Kin, redactiemanager en culinair journalist bij De Morgen.

Evi Werkers is nieuw in de groep van de toegevoegde leden, die de samenleving of het publiek vertegenwoordigen. Zij is hoofd van het kenniscentrum en juridisch adviseur bij Boek.be.

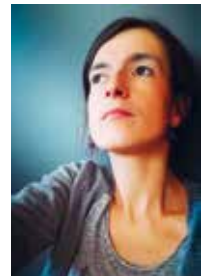
Marian Kin, An Brouckmans en Evi Werkers vervangen respectievelijk Bart Eeckhout, Luc De Potter en Karen Vander Plaetse. De Raad dankt de gewezen leden voor hun engagement van de voorbije jaren.

| An Brouckmans

| Marian Kin

| Evi Werkers

Foto: Liesbet Peremans / An Brouckmans

Foto: Eva Beeusaert / Marian Kin

Foto: Evi Werkers

JOURNALISTEN

- Samira BENDADI, *journalist MO* Magazine*
- Ivan CORNELISSEN, *eindredacteur Het Laatste Nieuws*
- Steven DE BOCK, *chef nieuws Het Nieuwsblad*
- Luc DE SMET, *gepensioneerd journalist*
- Frederik DE SWAEF, *hoofdredacteur Het Laatste Nieuws voor regio en weekend*
- Lucie DE ZUTTER, *hoofdredacteur AVS Oost-Vlaamse Televisie*
- Luc MICHIELS, *nieuwsmanager Belga*
- Stefaan MICHIELSEN, *journalist De Tijd*
- Faroek ÖZGÜNES, *journalist VTM*
- Hubert VAN HUMBEECK, *gepensioneerd journalist*
- Gie VAN ROOSBROECK, *gepensioneerd journalist*
- Louis WEENEN, *freelance journalist*

MEDIA

- An BROUCKMANS, *hoofdredacteur Feeling/Gael*
- Jo BUGGENHOUT, *chef buitenland en deontologie VTM Nieuws*
- Marc DUPAIN, *general manager We Media*
- Marian KIN, *redactiemanager en culinair journalist De Morgen*
- Saskia LAURENT, *adjunct-hoofdredacteur Belga*
- Tim PAESMANS, *COO Photo News*
- Tim PAUWELS, *nieuwsombudsman VRT*
- Werner SMEUNINX, *afgevaardigde Mediahuis*
- Geert STEURBAUT, *secretaris-generaal Mediahuis*
- Jacques SYS, *hoofdredacteur Sport/Voetbalmagazine*
- Karen VAN BRABANT, *bedrijfsjurist DPG Media*
- Diane WAUMANS, *manager beroepsethiek VRT*

PUBLIEK EN SAMENLEVING

- Helen BLOW, *communicatie & campagnes Welzijnszorg*
- Eric BREWAEYS, *staatsraad Raad van State en docent VUB*
- Anouk DEVENYNS, *rechter Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel*
- Paul GEERTS, *zelfstandig publicist*
- Karin GENOE, *CEO Vias institute*
- Peter MARX, *advocaat*
- Steve PAULUSSEN, *hoofddocent UAntwerpen*
- Ike PICONE, *docent VUB & senior researcher imec-SMIT*
- Katrien STRAGIER, *redacteur Voka*
- Leen UYTERHOEVEN, *corporate communication and public affairs NMBS*
- Flip VOETS, *gepensioneerd journalist en gewezen ombudsman RvdJ*
- Evi WERKERS, *hoofd kenniscentrum Boek.be*

SECRETARIS-GENERAAL

- Pieter KNAPEN

ADMINISTRATIEF SECRETARIAAT

- Viviane DE COCK

**Raad voor de Journalistiek:
de media worden er beter door.**

IPC – Résidence Palace 3/217 – Wetstraat 155 – 1040 Brussel

Tel. 02 230 27 17 - www.rvdj.be - info@rvdj.be

VZW Vereniging van de Raad voor de Journalistiek – RPR Brussel – 478.539.701

Verantwoordelijke uitgever: Pieter Knapen, Wetstraat 155, 1040 Brussel